

פרשת השבוע על פי ה"שם ממשוואל"

3 ומקנה רב ה' לבני ראובן ולבני גד וגור. במדרש רבה אמר להם הקב"ה אתם

היבטים את מנגנונים יותר מן הנפשות חיצים אין בו ברכה עליהם נאמר נזהה מבותלות וגוי. גראת מלשון המדרש דאם לא היו מבוטלים לא היו חסרים בזה, ואם היו ממתינים עד אחר היבוש והחלוק בא"י לא הייתה שום קושיא עלייהם. וכפי הנראה מלשון המכחוב (חוושע כ"ב) אם טמאה ארץ אחותונכם, משמע דלא 47 היהת הארץ קדשות ארץ ישראל, וא"כ אף' היו גוטלים אחר ייבוש וחלוק היהת ג'ב' קושיא עליהם שתתרחקו מקדשות א". אך גראת הדנה סוריא שנקראת כבוש דוד מבואר בספריו (פ' ראה) הטעם שאיננה קדושה בקדשות א"י משום שנכבשה קודם שכבס כל א", אמר הקב"ה לוזד פמן לאפלטן שלך לא הורשת ואתה וחור ומכבש ארציות אחרות. ותנה בכך אין שיק' לומר שלא יפה עשו بما שכבשו את עבר הירדן קודם כבוש א". 48 דתו מוכרחין לעשות כן דאליך לא הי ביכולתם לבוא לא"י שלא נתן סייחון אתם וגוי. וא"כ לכורוה יש בכך מקום שאלת מה לא היהת למקומם זהה קדשות א"י כמ"ש (חוושע א') כל מקום אשר תדרוך כף לרלבם בו וכן וכן אין שיק' הטעם שאומרם על סוריא וב"ל, ומוכרחין לומר שכאן ה' החדרון התיilik ותשיבת שנטישבו שם קודם כיבוש א", ואם היו מתבזבזים עד לאחר כיבוש וחלוק א"ו ואו היו מתבזבזים היהת גם למקומם הזה קדשות ארץ ישראל, וא"כ עיקר החסרון שהו מבוטלים שרכו כיבוש ושיבת הארץ הזאת 49

קדום כיבוש א"י וישראל :
ולפי האמור יש להבין מה שאמרו אז
נשוב אל בתיינו עד התנהל וו
שלא Tab' ממעריה מהם. כי רצוי לתפקיד
החרמון שעשו, וכדי שיחזק החילוק וח
של א"י קודם ישיבת ארץם לנוגם

מפורדים זמן אורך שלא ידע וזה מות נזדמנויות
לפונקל אחד והכיריו זה את זה שנותערור
השמה בינויהם בעלי גבול, וחוגמאו זו ביבוכו
בעל אבידה שモוצא את אבידתו ביום ש'ק'
האיש הנלבש שמרגש וכמים פנים אל פנים
מעז מתחתקין מנודל אהבה והוא בתיה כליה
מלשון (תהלים פ"ד) נבספה וגם כלתה נפשי
לחצורתה זו, ודי בה אזהרה לambil שלא תהי
בשותה המאבד מה שנותנו לנו:

અનુ કા રાજ્યાંત્ર્ય, અ

במדר"ש להודיעיך ענותנתנו ושבחו של מרע"ה
שהיו כולם תלמידי תלמידיו, ופירש
המת"כ דקאי על אנשי המלחמה שיצאו
לקראתם. ייש לפרש עוד דקאי על אלולו
הכהן ונשיא הUDA שיצאו אחריו שאף שבידוע
שיצאו אותו כי מ"ר ראה את מרע"ה יצא ולא
יצא צמו כמ"ש רזיל בדא דכתיב ויצא משה
לקראת חותנו שכבוד גדול נתקבծ יתרו באותה
שעה כי כשיצא משה יצא עמו אהרן כ"ז ומ"י
רואה את אלו יוצאים ולא יצא עמהם, בן גמי⁴⁰
כאנו בידוע שיצאו אותו, ומ"מ כתוב זה בפירוש
כאילו יציאתם היה מצד עצם, ומילحتה היה
כמו יציאתו, וזהו עונתו של משה ושבחו
שהשוה אותם אליו אף שהיו תלמידי תלמידיו
וכמו שמצינו לו שאמר להירוש בערל לנו אנסים
שהשווו לו שמקאו מוקח שקבוד תלמידך כי

פרק ש' מטוות

2 *הנִזְמָן לְעֵמֶק הַיּוֹם* - *הַמִּזְמָרָה דְבָרָה*

קאים על טורא דסני בשעטא דעתיה-הבת תורה
לישראל, הייתי אומר לברוא את האדם בשתי
פיות אחת לקודש להנוראה ותפללה ואחת לדברי
חול, חורתי ואמרתי اي מה בפה אחת מקלקל
ומדבר לשחר' עכטיכ' בשתי פיות, ע"ב.
והפרוש הוא לפ' דברי רשי' ע"ז (ג'ב) דכ"ש
שננטמא ציריך לטבילה ומישicha בשמנן המשחה
מוחש, הרי אחד שנטמא כללה מבנו הקורשה
זו ה' טענה רשבבי מאחר שאין לו אלא פה
ואחד ומטמא את פיו בלבד השחר' וכדומה כללה
לקודשותו, וכל הדיבורים שיבדבר אח"כ בתורה
ותפללה הרוי כמו שמקירב מנהח בכללו,
ואילו היו לו שנין פיות ה' נשר אחד קדוש
עכ"מ, צ"ז חור ואמר בו דאך אם יהיו שנין
לא יועיל כלום, דיטטמא שנייהם, ותוועלת לא
תהי' והרע יתי' בכתלים, דיזכר לשון הרע
הרבות וו"ש ר' יונה דוקא כשותר פין, דאל"כ
הרי הוא ככל שרת שנטמא ואוללה לה קדושתת.
ונגה יוציא דברית המעוור ברית הלשון מכובנים
ה' הם, ואם חילל ברית המעוור אי אפשר
להיות שומר ברית הלשון, ופירשו המפרשים
את הפסוק (תוחלים נ"ז) שליח דיינו בשלומיין
או זראי, חילל בריתו, והנה יוסוף הגזיק
במה שומר את בריתו הוקבע טبع זה בכל
ישראל שהי' כל אחד יכול להיות שומר
ובברית, הפוך מהה שאמור ההוא צדוק לרוב
הנוגן (סנהדרין ל"ז), אפשר אש בענוראות ואני
מהבהבת, ואח"כ כשבא פינחס וקינא ע"ז
הברית הוקבע טبع זה בכל ישראל שתחמי
ט. שמרית הברית בחזוק זואמן עד שלא יתא
אפשר לישראל לסבול החילול, וקינא ע"ז
ועכ' מכך וזה נתנן כה לבירת הלשון, ולכן
אתה ר' פגנעם גמרת ב' גדרים, והבון:

וְהִי למשיח שאסיך ויהקו כל מלכיען ישיש
עליך אלקון ממשוח חתן על כללה. נראת
דנה בעזה'ג הנשימ זמלא ווהו רעהת האדים
הואocabida cam'sh (תהלים ק"ט) תצעית נשאה
אבד, והשי' הוא בעל האבידה שמהור עלי^ז
אבידתו אך בימי החול וישראל נחונים בידיכם
שושם, חשובים כמו בליעם, וכמו שפהורה
בלועה אינה מיטמא, כי הוא להיפוך שאין
מגעיה אללי אמרת קושחה מלמעלה, ובכינוי
10/ כאלו חי בעל אבידה אינו מוצא את אבידתו
מחמת היהת בלועה ואינה גואית, ואך שאין
זה שיר לומר בהשי' כי אין נסחר מנגד עינינו
וכמ'ש (תהלים ס"ז) עיני בוגים תצפינה, מ'
מאתר שהוא כן מצדנו שוב הקבה' וועשה א'
כאילו חי' אינו רואה וכמ'ש (דברים ל"ז)
והסתתרתי פני וגוי, וכמ'ש במצרים כשתגלו
זמן הגואלה (שמות ב') יידע אלקים פירש
נונע עליהם לב ולא העלים עיגו, מכל
שמעיקרא הי' כמסתיר פניו וכמעלים ע
20 מהם. אך כשהגעים יום השבת וכולחו ערך
לונקבא דתחומה רבא ע' אנו אומרים וה
למשיח שאסיך ורחקו כל מלכיען ינטה
הבולע ונתגלו ישראל, או בכיבול בעל אבינו
מוצאת אבידתו, או ישיש عليك אלק
משמעות הפירוד. כי הנשימות של נבר ונוק
כלולים בשרשם, ואח'כ כשרידנו לעודו
נתפרדה התבילה זה לצפונו וזה לדרכו
וכשתהשי' מוגומ ייחד וחورو וגתהדרו מותה
20/ ביחסיהם שמנון, ובמושל שענ' אחים אהובים ש

שנת תר"ע

בילקוט בשם ספרוי ווטא יישראָל - בבל יהל
ואין אומות העולם בבל יהל. להבין
הטעם ייל עפִי"מ שאמור כי אבי אדומו"ר
צ'להיה בטעם תודרים שי'ו"י בחזו של אדם
לעשנות בדייבורו את הדבר קודש שתיעיטה הו"י
וצורתה חדשנה בדבר, עפִי"ד דברי רビינו יונה
דמי שומר פיו געשה פיו כל שרת, צ"כ
כמו שכלי שרota מקדש את המנחה הניתנת
לתוכו, כן הדיבור היוצא מפיו הוא קדוש ובכן
ס) יכול לקדש את הדבר, עצתדה"ק, והוא בעין
דברי מסדרש (שם"ר פ' טו סי' כ"ד) בענין

ישישראל בחכם לקדש חדשין ויל' רצונך
ליידע צא ולמד מכל' שרת וכוי ה' הכהן מקבל
בו דבר של קודש והכלי מתקדשת, ואם כל' י
חול כהשוא מתמלא מן הקודש עכו"ב ישישראל
שהן קדושים ומקדשים את החודש, ע"כ ז"ו' ש
לא יתל דברו לא יעשה דבריו חולין, מכל'
שדבריו הם גלוים :

וצריך להבין מושע דוקא כשםקדש פיו נעשה
כלי שורה, למה לא שאר אברים למשל
בשיקר ידיו או רגלו ייעשו כל שורה. אך
יבן עפ"י מאה"כ (ישע"ז מ"ג) גם זו יצרת
לי תחלתי יספירה, הרי כי כל בריאות האבר
היתה בשבייל והשים פרו תחולות השית', ודוקא
ישראל כמ"ש עם זו גויה, ועכ"ז אורה שאיננו
נעשים כל שורה ודיבורם אין עשה קודש
עכ"ז לא שייך בהו לומר שלא יעשו דבריהם
הבלתי יתיר איזו ברל בטל:

ובזה יובן מהנה נאמרה פרשנת נדרים אחר ר' פינחס. והנה צרכין להבדין דברי ר' יונה במתה שאמר שנעשה כל שורת דוק' בשומר את פייג' ולכארוה מאחר שנבר בשבייל בן ליטר בתהלהות ה' הרי בסתומ ההון כל שרת. אך יובנו הדברים עפ' היירושלמי (ברכות פ"א ה'ב) רשב' אמר אילו הווין

שנת תרע"ד

במד"ר הילכה שלש מתנות טובות נברשות
בעולם זוכה באחת מהן נטול חמדת
כל העולם זוכה בחכמה זוכה בכל, זוכה בגבורה
זוכה בכל, זוכה בעשור זוכה בכל, אימתי במו^נ
שהן מתנות שמים ובאותם בכח התורה, וכ"ו
ביואר הדברים דהנה שלש מתנות טובות אלו
בישראל הן ירושה מג' אמות. אברהם היה
מורפל בחכמה ובמדרש (ב"ר פ' ס"א) שהו^ה
שתי כליתו כ שני רבניים והיו נubesות חכמה
והוא קו ימי. יצחק היה בגבורה, מדחו ש^ו
ההumble. יעקב בעשור, ולא מצינו לשון צושה כמ"י
אליא ביעקב אף שכובלים היו כמו מלכים כמ"י
הרמב"ז, מ"מ לשון עשר מפושך רך ביעקב
בפ' ויצא כי כל העשור אשר הצליל ה' מאבינו רבו עדרי
ובמדרש (ב"ר ס"ט ע"ג) ששים רבו עדרי
היו לעקב. אבינו, ובזהו ק' (ח' ב' קפ"ד)
העשרה לאירבה דא عمודא דאמצעיתא, וירדו
דעמדו דאמצעיתא הוא מדחו של יעקב
ובאשר הוישו מורתם לשראל עיל' בכ^ב
ט' ישראל לצמוד בכל אלה, ולא ימשכו אותן
המתנות האלו לחייזנות. והיינו כי חכם
מושכת לכבוד כמ"ש (משל ג') כבוד חכמי
ינחלו, וגבורה לנאה שרצו להתגבר על
זולתו וועשור להאות, הם נאה תואה וכובב
שמוציאין את האדם מן העולם. אך באש
האבות היהתה מדחות בטהרה אברהם נטול
ימין בטהרה וורי ע"כ אינו ממש מירושה
לחייזנות, וזה אימתי בזמנן שהן מתנות
שמות ובאותם בכח התורה, ואז יש לישראל
אתה רישישת - שהוא האבות: